

Анђелко Заблаћански
ПИЈАНО ПРАСКОЗОРЈЕ

Издавач
Српска књига

Главни уредник
Тодор Бјелкић

За издавача
Милутин Живановић

Лектор и коректор
Јелена Глишић

Рецензент
Ђуро Маричић

Слика на насловној страни
Милош Голубовић „Визија“ (1914)

Штампа
СРПСКА КЊИГА
2014

Тираж
300

Веза са аутором и издавачем
azpoezija@hotmail.com
srpskaknjiga@open.telekom.rs
022 472-196

Једној жени

ПИЈАНО ПРАСКОЗОРЈЕ

Анђелко Заблаћански

ПИЈАНО ПРАСКОЗОРЈЕ

— песме —

СРПСКА КЊИГА
Рума • 2014

ЧОВЕК ЖЕНИ

ТРАЖЕЊЕ

Тражих те у мислима векова прошлих
У тајним осмесима дворских дама
У болу робиња чежњом одевених
А ти увек беше у дну ми осама.

Тражих те у вину: трезан, пијан, горак
У капљи меда на многим уснама
А ти измицала - вечност и корак
Или увек беше у дну ми осама.

Тражих у ћутању чистих осећања
У игри страсти заблуделог плама
А ти ме чекала иза кајања
Или увек беше у дну ми осама.

ДВОЈЕ

Спознах с тобом сопствену целину
У пољупцу све што ћутња збори
Јутру чедност и страсти суштину
С тобом осмех украо сам зори

С тобом видех поноћ како свиће
Месечину у подневном сребру
С тобом спознах у старцу младиће
Уздах чуван у витоме ребру

У дрхтају тела загрљених
С тобом спознах и друга у жени
У засенку снова порушених
С тобом нађох корак изгубљени

С тобом осмех украо сам зори
Јутру чедност и страсти суштину
У пољупцу све што ћутња збори
Спознах с тобом сопствену целину

БЕЗ ОСВРТАЊА

На којој пијаци снова
Да продам живота траље
И новом дану
Купим росама јутро умивено
Без освртања на све прошло
Корачам напред, даље
Да увек буђење ново
Врати ме теби, жено

ПОБЕЋИ С ТОБОМ

Украшћу те од целог света
Само за се жено од цимета

Док мирисом рубиш месечину
Оком нудиш доброту суштину

Усном сладиш живот загорчали
Живот што је без тебе премали

С тобом могу да чујем тишину
Длановима сагледам белину

Да те нађем у свакој нигдини
У самоћи, тами и ведрини

С тобом могу да живим без људи
Оних које ни јутро не буди

Да те склоним од празних погледа
А ти мене похоти од леда

Из осаме мноштва залуђених
Понећемо тек грех некрштених

ЧЕДНА СТРАСТ

Волим ту страст
коју ти дланови крију
ватром из пијаних очију.

Волим ту чедност
што на грудима ти трепери
усном – којом се љубав мери.

НОВИ ДАНИ

Несаници сам украо
Очи стида
У стиху
Наше самоће сахранио
Празнину минулу
Пустио да рида
А све ноћи бола
Јутру забранио

У постељу наде
Полегасмо чедни
На јастуку страсти
Загалисмо жељу
Да прошлости
Дамо сваки тренут бедни
А погледе нове
Предамо весељу

ПОВЕРЕЊЕ

Како у твојем ћутању речи да чујем
Оне што се не кажу увек и свима –
И како да у све речено верујем
Изгубљен у твојим и мојим ноћима
Док уснама све што је минуло псујем
А пун жудње за срећом ти у очима

Како да разум чује срца трептања –
Једину меру истине у љубави –
У осмеху дочека сва шапутања
И тако сваку сумњу вером удави
Да чедна јава у миру све досања
И све лудости и сав јед заборави

СВЕ У ТЕБИ

Не умем да искре у твојим очима
Украдем звездању дрчног Ориона
И скупим их жељом, жудним длановима
У моје очи од љубавних звона

Не умем срећи замршене ти косе
Да крадем месечину свитањем јутра
И прстима бола такнем мирис росе
Да њоме сперем све што се ћути сутра

Не умем пркос успаван на грудима
Да будим уснама неме нам самоће
И осмех дарујем свом злу у људима
А у теби нађем све што душа хоће

ЧЕКАНА

Да ли си ти она жена
Коју од свитања до смираја тражим
У лутањима времена
И свему што наду немирима дражим?

Да ли си ти она жена
Коју сам сретао тек у пустоши душе
Болом жудње опијена
Кад од страха све јаве се лако сруше?

Да ли си ти она жена
Коју сам месечевим сјајем златио
Чезнући да бар ме сена
Нежности дирне - док уздахе сам крио?

Да ли си ти она жена
Коју кроз све таме живота дуго сневам
А ти негде занесена
Чекала да стиховима те опевам?

ЛИЦЕ ЖЕНЕ

Чудесно млада сва од плама
Одједном преда мном се јавиш
Погледом што тело ми слама
А додиром га тек оздравиш

И тад се питам: које лице
Стидљиво или устрептало
Носим у дну вреле зенице
А које у грлу је стало

Или су оба исто моја
Само једног ме трен уплаши
Тишином давног неспокоја
И страсти у пелина чаши

ПРСТИ СУДБИНЕ

Хтео бих ноћас песмом да ти крадем
Сву похоту тела и чедност пољупца
Стихом да разлистам уцветали бадем
У твојим очима и топлини срца.

Хтео бих јутром у сну да те нађем
Пробуђену из свих снова давних
И у твојем уздаху збуњен да се снађем
Прстима судбине жеља извајаних.

Хтео бих усном таћи моћ васељене
У процепу времена грлећи тебе
С тобом да нађем све дане изгубљене
Кад живех бесциљно и без самог себе.

КОРАК

Корак до тебе где се губи
Кад мисли кораке не познају
И шта ми лобању тупошћу дуби
Док сном те чувам у загрљају

Зар не умем до тебе доћи
А уза ме си сваког трена
Зар страх је јачи од љубавних моћи
Док тражиш ме дрхтаво занесена

Увек ме нађеш ма где да сам
Чедно ме из нетрага вратиш
Да у туге баш никад не забасам
А сваку рану ми пољупцем златиш

ДАМАРИ

Зар вриску душе одјек треба
Да се чују дамари крви
Кад плавет је тек део неба
Недоглед што те лако смрви

Зар очи може реч да слаже
Кад зеницу зеница такне
И сјајем истине се драже
А једна с друге не помакне

Зар срце сме љубав да крије
У ћутњи што болом је гуши
Кад без ње ни живота није
Ни у свакој земљаској раскоши

ЛИК ЖЕНЕ

Лету ме врати
паслика твога лика
сан оком злати

Загрљај снатри
ноћи пожудне моћи
жене у ватри

Разум заћути
кад ми груди жуд буди –
пољубац слути

Свитање рида
још хоће сласно воће
душу да вида

ВРАЋАЊЕ

Миришу прозорска окна
Твојим ликом
Док у сваком зраку сунца
Тебе тражим
И ћутим пред даљином
У болу великом
Јер ћутњом тек умем
Далеку да те мазим

Сећање од јуче
У крило ми село
Цупкам га и грлим
Као отац чедо
И тад
Затрепери срце ми весело
Да љубим ти лице
Сво од чежње бледо

Онда
Осмех падне на усне самоће
У сазнању душе
Да опет ћеш бити
Долазеће време
И најслађе воће
Чију сласт
Заједно жудни ћемо пити

РЕЧ ЖЕНИ

Нећу, ко зна чијим смехом, своје лице да зарим
Али туге твоје, куцајем мог срца ћу да исплачем
И никад, за слутњом радости нећу да зажалим
Док грлим твој бол душе рањене животним мачем

Нећу да у очима другим тражим мирис зоре
Већ да утонем у све таме твојих промашаја
Никад да се кајем, кад јед твој ми уреже боре
Јер једино с тобом умем чути зов маја

Нећу у свом страху, да тражим оправдање речима
Ни у чињењу, ко зна лажне ли, смелости туђе
Али с тобом бићу будан у најцрњим сновима
Да те грлим у заносу све луђем – још луђе

ТВОЈ ДОЛАЗАК

За 3.

Сутон се сасвим зазорио
Мислима дуго расејаним
Ум осећањем разорио
Невин као јава кад усним

А ти ћеш доћи тек кад сване
И ноћ ми венама још лута
Срце уморно шта да гане
До поглед твој на крају пута

Чекам у тами светлом такнут
И већ си овде а још тамо
Осећам – из себе сам макнут
У твоје мисли скрајнут само

Већ исти смо пркос даљини
И нада умор прошли брише
Све ближи смо истој суштини
Да једно с другим тек продише

СМИРАЈ НЕМИРА

Кад ми у прозор зрак источног сунца пада
Обузму ме мисли о скором доласку твојем
А срце се, у сну љубећи те, узме нада
О, чежњо јасна – ти већ си у наручју мом

Твоје усне меке већ буде страсти у мени
И поглед ту је кô да одлазила ниси
У мени све расте – о, пут те чека, крени
Јер мом сну на јави једина жеља ти си

И увек кад одеш дани су раге споре
Понизан молим да сутра већ данас сване
Јер знам – сасвим исте и тебе жудње море
А јаву ни љубав чиста не зна да гане

ТЕК УСНЕ ЗНАЈУ

Никад те нећу срести на реци туге у мени
Ни онда кад бесану ноћ бесом у себи трујем
Не умем нигде наћи стишано дете у жени –
Како сустале снове без смеха да обрадујем

Како у сусрет да ти пођем кад ми не долазиш
Већ мирис јесење кише у сјај ми ока шаљеш
Забораву нудећи тренут кад жудњом све палиш -
А безвољна страст и машту сву болу продајеш

Нигде те нема сем у пољупцу већем од свега
И тад ћу само знати да јава и сан су једно
Јер у додиру усана наћи ћу све без чега
Бити у рају или паклу сасвим је свеједно

ПИЈАНО ПРАСКОЗОРЈЕ

Сећаш ли се како смо месечини
Слали пољупце додиром тишине
И како су нас будили зрикавци
Лугањем врхова прстију
У роси страсне нам пути

Сећаш ли се модрих капи у погледу
Како смо длановима врелим
Скупљали их с врхова жудње
На заруделим летњим јабукама
У нашим дрхтајима

Сећаш ли се како је трава мирисала
Испод наших стопа
Док смо лутали једно у другом
Пијани од праскозорја први пут
У нашим уздасима

ИСТИНЕ

Ако ти кажем да ноћ је сванула
Да је гавран сасвим побелео
Да све реке узводно теку
Зашто ми не верујеш
Зашто не верујеш кад знаш
Да увек ћу рећи да зора свиће
Да је рода беља овог пролећа
Беља сад
Него кад је на југ одлазила
И да све реке своме мору хрле

СВЕТЛОСТ

Мрак ми се шуња празнином погледа
И баш све лепоте што ум ми дотакну
Заборав их отме без икаквог реда
Да сећања само кроз мене промакну

И ништа тад не знам сем два ока њена
Што у тој празнини некад се појаве
И свог ме озаре као васељена
Грејући ме тако док ме не оздраве

Али где су сада те очи далеке
Док мрак ме узима као ђаво црни
Зар тек сан их крије – месец изнад реке
Кад у томе сјају ноћ се сва окурни

И тад више не знам сан је или јава
То што душу шкroppи попут јулске кише
Светлост што ме такне пре свих заборава
Да никада тмине не погледам више

УКРАДЕНИ ТРЕН НОЋИ С ЊОМ

Шум воде што се слива
Низ њено голо тело
Милујући све брегове и удолине
Мојим прстима
Буди ми
Тај заборављени дан
Кад сам јој са усне
Први пут скинуо капи росе

Шуми вода сећањем
Док осмехом блиста ноћ
У њој и мени

И опет клечим
Пред истом жудњом јасном
Пред жубором немира наших
Сакривеним у капима
Што безобразно клизе по нама
Спојеним пољупцем.

ЧУДЕСНА НОЋ

Топлину ти даха знам кроз живот цео
У осмеху слутње све о чему ћутиш
Док сваки ти дамар скрива мене део
А ти мисли моје чувствима замутиш

У очи ме гледаш додиром усана
Зеницом ти истре немирне ми руке
Све ноћи страствене титре у дну дана
Док грлиш ми жудне љубавне јауке

Уздахе са груди дланом сам ти брао
Као месец када сјајем крушке љуби
Пожуду сам с тобом од чедности крао
Док се у ћутању дрхтај не изгуби

ЖУДНА НОЋ

Купам у твој даху сваку жељу страсну
Прсти ми лутају измаглицом пути
Да у вриску видим кô звезду те јасну
Твоје голо тело што жудњом се слуги

Све што жудња слуги сад усне дотичу
И дланови чују музику твог стаса
Док у теби пишем од искона причу
Занесен тишином – лепотом твог гласа

Лепота твог гласа кичмом ми силази
Да у свакој жили најлуђе загуди
Док сан тренут сваки у јави налази
На мојим недрина дрхте твоје груди

Дрхте твоје груди – небо је све ближе
Сред ноћи по нама зрак сунца је пао
У нама све расте – талас бура диже
У један нам уздах сав је живот стао

НА ИВИЦИ

Клизиш низ моју пут росом жеље страсне
Додир сваки јецај гудала по жици
Из погледа просут сноп светлости јасне
Ћутање и врисак плешу на ивици

Кроз вене нам тече ноћ пуног месеца
У урлику псета урлик наше крви
Голи смо пред собом и у нама деца
Док твој уздах мене а мој тебе мрви

САН У НЕСАНИЦИ

У мом оку таласа се житно поље
Расуто између твојих трепавица
У мисли кад слете птице златовоље
Да сву ноћ ми поје под фењером свица

Тад загрлим сенке твоје голе пути
Што сећањем титре по зиду самоће
Јучерашњу јаву дах једва наслути –
Дланове што беру зрело сочно воће

Немир ме обузме – сâм сам или с тобом
Коме житно поље мрси трепавице
Све док крик тишине не мине ми собом
Да јасно разумем сан сред несанице

НЕВИНОСТ ГРЕХА

Шта ће да ме такне сем твојих погледа
Ни усне – ни руке – ни обло колено
Шта сме осим огња и шта осим леда
Оба чедно иста да је већ свеједно
У који се проспе месечина бледа

Шта ће да ме буди сем твојих осмеха
Безгласних у свему сем у мојој души
У најдубљем кланцу од животног еха
Из ока тек смешак може да поруши
У мени границе невиности греха

ЧОВЕК ЖЕНИ

Човек жени треба
Да зеницама исток јој покаже
И без страха
У њеним уздасима
Стамена ветрењача буде
А своје уздахе дубоке
У њеним једрима заталаса

Човек жени треба
Да јој се у зеницама огледа
И без страха
У своје осмехе
Њене најскривеније мисли пусти
А она у његове боре
Засеје зрневље вере росом шкропљене

Човек жени треба
Да своје зенице на длан јој спусти
И без страха
Безок јој корак кораком нађе
А она његове стопе
Кржаве и грубе дубином душе схвати

НЕПРОЛАЗУ СЛИЧНА

Постоји још она непролазу слична
Тиха као сенка, као сунце врела
Ћутњом у осмеху разговору вична
Погледом у чувству кад се с вером срела

Свако јуче с њом је непролазно сутра
Време не постоји у мислима њеним
Ни дан, ни ноћ тамна – само мирис јутра
Сваки тренут уз њу с вечношћу оженим

СКИТНИЦА

Нестале речи у теби
Луна се просула у снопу жита
Кога срце да пита, пита
Ко на врху бора гнездо вије
Док светом скитам, писма не читам.

Ко те крије
У горчини распукле диње што гњије
И коме прашњав рећи сем себи
Да могао сам вољен бити, бити
Или само све уснити.

ПРОЛОГ

С осмехом јутро чекам
Да у гранама багрема уцвета
А мисли се тргну, сва прођоше лета
И онда месец бледи
Кô да са мнош седи
Шеретски се у брк ми церека

Тад знам да сам минуо
Пре него што сам врелину виноу
Погледом у небеса
Пре свих чудеса
Кад уснама сам крошње шљиве
Плавет спустио на њена недра
Ватре живе

ТРЕНУЦИ БЕЗ ЊЕ

Из ока ми се просу месец угашен кишом
Длановима скупљам искре оглувеле ноћи
Док сећањем вучем снове умотане плишом
Од ветрова да сакријем дах што с њом ће доћи

Дан ћутањем украде ми тренутке живота
Што тек с њом ми зора врати кад сунцу намигне
И тад јасно знам да душу дирнуће лепота
Сваки дамар кад у поглед с том ми женом стигне

Чекање ми мисли проспе као жито њивом
Да из сваког зрна песме клија жеља иста
Све минуте пустопољне спалим жудњом живом
Да самоћу загрле ми њена недра чиста

ТИШИНА НОЋИ

Расплини у мени сву тишину ноћи
Да душа зајеца у лепоти страха
Покажи ми путе из своје немоћи
Кад прстима такнем врелину ти даха

Склони се у мене испред свих олуја
Пре него црн облак у очи ти уђе
Да у жилама нам крв тихо набуја
Кад зора се с тмином загрли најлуђе

Тад реч тек заусти пре дрхтаја тела
Ни сузи радости не дај да потече
У погледу чуваш сва сеоска прела
Кад у јесен пламте ватре свако вече

ИЗА СНА

Нек зрак који си са собом однела
У очима ти до повратка дрема
Сачувај сав понос ластиног лета
А снове сакриј жрвњу успомена

У себи нађи све оглувке ноћи
Разбијених ударом празнине
У свакој бори нек ти зора клија
Кад Божији гласник из сна те буди

Заборави све илузије давне
Погледом нек ти јасмин замирише
У ципеле нове обуј све наде
Као да тек данас живот почиње

И ТАД

И кад јутро сутоном зазори
И кад се киша облацима врати
И кад брезу ветар не заболи
И кад стане на длан свемир
Чак и тад ћу знати да постојим
Једино у оку твојем
Сав наopak и безгрешан
У свету луђем од свега

И кад сунце у зениту стане
И кад птица одрекне се крила
И кад звоно без клатна зазвони
И кад муње прстима угасим
Чак и тад ћу знати да постојиш
Моје оку једина
И сва чиста, суштаствена
У свету луђем од свега

ПОГЛЕД У

Поглед нетрагом лута небо да ухвати
Ни ноћ, ни кишни облак зене му неће таћи
Ни сном да га узму таласи житних влати
Јер тек очи једне у бестрагу ће наћи

Заденут у дланове даљину види јасно
И сенке и боје – у јари дрхтај пути
И први пут с мишљу да никад није касно
Узети и дати све што се надом слути

Капци краду зраке – тад с пасликом живи
Руменом пругом зоре зачас сутон боји
И небом уплашени беже облаци сиви
Јер у погледу овом баш исти други стоји

ДОК СПАВАШ

Расула си снове месечином у прозору
Док смешак дана носиш на уснама врелим
Све јаснији себи слутим - свиснућу пред зору
Ако с тобом будан ноћ и сне не поделим

Сва модрина неба по твојим грудима титра
У мојим очима поглед гладне саме звери
И знам – већ силно желим пре сунца, пре јутра
Да знојавим длановима раскрилим ти двери

Дотакнем ли уснама сан испод трепавица
У буђењу жене сва ноћ ће да изгори
И страшћу се разлиста најчеднија латица
У нама ће с пуно буре дан да зажубори

ПАР

Над празним папиром сенка
Просула мастилом светлост

Њено име

Поглед у стиху без риме
На усни скривена смелост

Љубав човека

У сваком слову немирна река
Растаче ноћ далеку

Жена снева

Усред тмине сунце изгрева
Тек једном у људском веку

Љубав човека

УЗ ТЕБЕ

Како бих без тебе знао када свиће
Ноћ без звезда само болом заробљена
И како из тмине светлост се пролиће
У погледу моме мртвих сажаљења

Како да без тебе увек се пробудим
Из понора тамних свих бесаних ноћи
Да јутро загрлим и с њим се изљубим
Како све то могу без твоје помоћи

Зато ћу да ћутим – речи су сувишне
Гледаћу те само ко Богиња да си
Јер уз тебе само победићу тмине
И душом упити светлост што те краси

У ДНУ МЕНЕ

Слушам како дишеш док дамари снију
Расплињена свуда тишином си собе
Бледи сен под којим радости се крију
Побегле пред тамоом хладне ноћне злобе

Слушам како дишеш дахом праведника
Под капцима твојим искре моје зене
У немиру сна ти мог живота слика
Слушам како дишеш негде у дну мене

ТИШИНА ВРЕМЕНА

Ништа ме не боли сем очију њених
Мисли су ми празне само срце куца
Хладно од пљускова суза залеђених
У заборављеним изгревцима сунца

Ништа ме не боли сем ноћи у дану
У поглед ми стао зид камени цео
И осећам дах њен на уморном длану
Док између нас је сав од ћутње вео

Ништа ме не боли сем умор времена
Обешене о врат казаљке што ћуте
У трагу усана нада затурена
И додири што их обзорја још слуте

Ништа ме не боли сем јутра далеког
Глувог од цвркута птица с грана туђих
И рамена мога само за њу меког
Ништа ме не боли сем снова најлуђих

СМЕРНА

Гледам твоје груди пожудама других
И твојим погледом што за мене гори
Слушам дах на усни облика им голих
Длановима оних које слутња мори

Гледам – пијани су од твојих усана
У магновењу свима си у чаши
Похотне их мисли боле као рана
Свака им се жеља од истине плаши

А ти сва од страсти тиха као сена
У моје дамаре упијаш се верно
И све чари женске чуваш занесена
Разблудна тек за ме – жено вечно смерна

ИРОНИЈА ПОЕЗИЈЕ

ТУГА МЕТАФОРЕ

На крају сам јуче заборавио у твом џепу
Данас седим на беоњачи твог трага на крову
А сутра ми се изгубило у празној утроби
Док на звонима ребара окачио сам лисицу

Тражио сам кржаве стопе каљаче мудрости
А грлио празнину утеклу из даха змије
Чупао косе свим ћелавим пролазницима
На улицама затрпаним гомилом белутака

Разданио се воз што кроз ноћи звижди
На нос ми слетеле малене птице магле
Чупам корење слачице из њиховог кљуна
Док гушим се димом из димњака на кажипрсту

Убићу птице и возове хладноћом успавати
Сном шуме у којој звериње ћути и кад режи
А јуче ћу пронаћи на диркама хармонике
Са меховима у мојој плућној марамици

ПОЕТИКА

Не дира ми срце музика свих речи
Ни гајде, ни добош туђих осећања
Тек гудало што ми дертом дерт излечи
Може да ме врати у туђа сећања

Не такне ме свако слово ма о чему
Ни слике што муте сузу ми у оку
Тек јасна белина недогледна свему
Што висини хрли кроз слутњу дубоку

Не осећам никад тежину празнине
Ни умне глупости уво ми не чује
Тек искрене мисли и боје суштине
У мени зазвоне док стих песму кује

ПЕСМИ БЕЗ ПЕСМЕ

О, да ли чујеш себе ти песмо речи празних
Или си глува и слепа за све вапаје душе
Опијена хвалоспевом сјаја звезда лажних
Не знајући пашћеш и ти кад темеље сруше

А већ руше сваким стихом што из тебе режи
Као псето побеснело кад га пуста с ланца
Сва си трула као тиква на увелој врежи
И будућност за тебе је пад с литице кланца

НОВО(О)ТАРЦИ

Просула се ноћ стиховима мојим
Тишином се игра сав немир у мени
Али како тмине римом да задојим
Кад песме сад сричу дуси непоштени

А све им се чини поезију пишу
И то гле, забога, бољу нег сви пређи
Док нејасне слике метафоре бришу
Све мисле већи су што је разум блеђи

ИРОНИЈА ПОЕЗИЈЕ

1.

Ко је песник у данашње време
Слабе кичме – пише длановима
Речи празних – нису важне теме
Само да је одан клановима

Похвале се одају лудости
Награде се ван круга не дају
А кад неко пљуне по гадости
Круг зарежи из њег мали лају

Лају мали чекајући реда
Све док једни круг-два не обрну
С наградама увек истог следа
Он ће теби а ти њему круну

2.

Један пева о лименом петлу
Кога ветар ковитла на крову
Другима су уручили метлу
А баш њему награду и лову

Није све то баш ни чудно тако
Јер уредник часописа он је
Вратиће им паре врло лако
Кад хонорар за глупости скроје

Други доби и „Попу“ и „Диса“
Трећи „Бранка“, богме и „Антића“
Оног хвале за све што написа
Поезијо, има л' за те жића

3.

Поезија умрла је давно
Метафоре сад ништа не значе
Кад песнику клан да име славно
Стих што глупљи њима јечи јаче

Песма тако постала је проза
Звук улице уметношћу зову
А све само обична је боза
Ко да чита поезију нову

О љубави зар песник да пева
Када кажу то је за слабиће
Сад је песник ко прди и зева
Поезијо, да л' још кад те биће

30. март 2012.

ДЕЧИЈИ ПЕСНИК

Постаћу дечији песник
Ту пара једино има
Чак кад је песма болесник
Важна је само рима

Постаћу песник за децу
Писати тралалајке
За сваки дан у месецу
Смислити обичне бајке

За децу песник постаћу
То је бар данас лако
Бесмислице деци даћу
Јер то може свако

Некад је чика Јова
Песмама поруке слао
Деци је знања нова
Сваком песмицом дао

И Душков зец плави
Код деце машту рађа
С њима су кô на јави
Кађа и принцеза Нађа

Бранин је добри мрав
Учио децу доброти
А Микин чуперак плав
Љубави и лепоти

Зато нећу писати деци
Јер то није лако
Стихови нису дулеци
Па да их пише свако

ОДОЦНЕЛИ СРБИ

Последњих се годиница
Појавише нова лица

Нова лица – фаце старе
Сад за веру као маре

И у Српство и у Бога
Што им беху бабарога

Од крста су бежали
На цркву кô пси режали

На Велики петак јели
Сланину и лукац бели

Молили су све народе
Да их Српства ослободе

Били увек испред свију
Што живеше за Србију

Свим расама осмех даше
Само своју зајебаше

Сад те фаце опет исте
Ко да су им душе чисте

Крсте се и Богу моле
Србијицу јадну воле

И још мене би да уче
Да је Српство тек од јуче

О свету да лоше зборе
Да због света нам је горе

Опет они паметни и први
А срце им пуно зле је крви

Зато ћу им рећи тек једно
Одоцнели Србин – баш је бедно

ДАН ЖЕНА

Данас је Осми март празник је женице твој
Честитам ти га срдечно и прими поклон мој

За ружу што ти носим налиј ми вињак ил' два
Мужићу и флашу даћеш ако си жена права

Ружу сам под сако скрио да ми се не смеју
За труд тај ми стави да се сармице греју

Не дајем ти поклоне често, за овај дан само
Зато нек славље крене – дај и ђевапе 'вамо

Твој дан је данас мила – изнеси све ђаконије
Зар славити се може а да се вино не пије

Уживај у свом дану – слави га, весела буди
Дај торту и слаткише па песма нек загуди

На ружу добро пази, нисам је добио цабе
Муж твој зна за реда, а не ко друге барабе

Зато ме љуби страсно, данас је Дан жена
И пусти да одспава мало душа ми опијена.

НАД ЖИВОТОМ

БЕКСТВО

Побећи од света, побећи од себе
Куда – овог дана уморног од магле
Сем најдубљој тами срца које зебе
И ту бол сакрити од нарави нагле.

Побећи људима, побећи животу
Куда – овог дана мртвог ми погледа
Сем грлу без суза најцрњем сомоту
И ту сачекати језу санте леда.

Побећи празнини у себи и свему
Куда – овог дана звонког од тишине
Сем у тупост главе, жеље ни у чему
И ту вечно бити као део тмине.

ЛОМОВИ

Чудне снове већ ноћима сањам
Самог себе као звер прогањам

Замке ставим – све их заборавим
Да што лакше ту зверку уловим

Пушка трешти – стрела одапета
Звер у мени с очима детета

Уплашим се – сам од себе бежим
Пред нишаном сопственим се јежим

И све хоћу да се у жбун склоним
Мисли, поглед небу да поклоним

Да све звери заборавим тако
Али ловац тад стигне ме лако

Звер у мени тргне се са риком
Уплаши се – не верује ником

Тад и ловац страху се зачуди
Избезумљен из сна се пробуди.

СМРВЉЕНЕ МИСЛИ

Тишина плаче
бол не уме да ћути
сан што га слуги

Сутон дан мрви
односи ведрину широку
даљина у оку

И све умире
тек месец наду дражи
немир ме тражи

У мраку видим
жену што усном слугим
а све прећутим

Утробу киди
заборављена самоћа
горчина воћа

Од несна мрежа
у капке се уплела
тупост начела

ДАХ ЖИВОТА

Тренутак један ум ми узме
У тој празнини изгубим дах
Поглед ми дирну тамне призме
И онда само дишем на мах

А желим да сам део зрака
Који на небу дугу твори
Да убијем делиће мрака
Што душе нам безнађем мори

Ти да си уз мене сва ведро
Твој осмех да ми памет дирне
И милином ми шири недра
Да бол упозна луке мирне

Тад знаћу само разум срца
Јер сјај ће опет мисли таћи
И реч ће престати да грца
А ми се уснама пронаћи

РЕЧИ

Не слушај говор моје главе
Једино речи душе и срца
Јер ум се плаши и зоре плаве
А душа пева и кад грца

Не слушај речи без очију
Већ дрхтајем усне изречене
Погледом што их невешто крију –
Тад реч је тврђа и од стене

Не слушај никад што ти велим
Док немир звоњавом тело кида
Јер сваку ту реч с лудилом делим
Док самоћом ми душа рида

ЈЕСЕЊЕ СТРОФЕ

У ово јутро магловито
У крошњи дуње већ презреле
Жудњом тражим гнездо несвито
У две нам самоће превреле

Иштем далеког сунца зраке
Док мисли ми маглом лутају
Слутњом отетој таме раке
Страхом – да боли сне спутају

А већ се сасвим разданило
Даљина само смехом јеца
Мада усном ти чујем било
И жар као да још смо деца

Од дуња узећу мирис тек
Да магле, тмине заборавим
Јер с тобом нађох изгубљен век
Да с јесени у сунцу боравим

ОЧАЈНА ПЕСМА

Одакле до мог ува допиру ти звуци
Кад нит славуј пева – нит се буди ћук
Ни мртве деце мајчински јауци
Већ уморног бића најтамнији мук

Одакле у поглед пале су сене
Кад небом се месец игра пун жуди
А негде већ свићу зоре румене
Можда тама душе којој бол суди

Одакле на длану ми сан трновит
Кад нит спавам – нит сну будан сам вичан
А срцем не лута ни јед тајновит
Можда тек буђењу бес јако сличан

БАЧЕНЕ МИСЛИ

Бору сломљене гране
сунце ноћ буди
у мени бол да сване

исток ми очи траже
уморне капке
даљина ћутњом слаже

тек слутим траг буђењу
сном наopakим
сам на прохладном стењу

самоћа јутро мори
осећањима
у срцу празни говори

дан пуца длановима
челом знојавим
мисли бачене псима

грактањем подне свлаче
вране у лету
душа чекањем плаче

сутон ће све да смири
очи кад склопим
из таме тишина вири

ноћ наде сахрањује
или их буди
криком песника псује

а бору врхове грана
месец поломио
сећањем љутих рана

ДИРЉИВА ПЕСМА

У грлу испијена чаша
Свих пијанстава прошлих
Пуца под теретом злих погледа

Распрсле комадиће стакла
Тек сад осетих у шаци
Крвавој, хладној

И где је полет давни
Где сан дечији
Док ми кроз прсте цури ноћ
Самоћи одана

Тмине ме траже
А ја их као миш грицкам
Да могу видети искре среће
У лику љубљене жене

ПАД

Месец се просуо долинама греха
У вучјим урлицима ноћ се сакрила
Јаук загрливши сред најлуђег смеха
Пред ђаволом стали анђели без крила

Бивају све тиша манастирска звона
Бедеми простоте у поглед су стали
Нејасна и себи дрхти васиона
Јер велике душе разапеше мали

Очи је склопила пред страхом истина
Небеса и Земља више не говоре
Јер сад лаж борави у капима вина
Сопствену пучину прогутало море

САМ ПРЕД СОБОМ

Сутон ми узео срце а свитање главу
Сву ноћ сам дреждао трезан испред самог себе
Збуњен не рекох шта тражим – смирај или славу
Ни гнездим ли у оку сове или тетребе.

Пробуди ме пој славуја усред таме снежне
Или су одоцнели или је снег рано пао
Можда јесење рухо тек скрише руке нежне
Док све ме умара у болу што сан је крао.

Шта у мени траже голе багремове гране
Зар свака птица на мртву крошњу сме да слети
Или тек орли могу кљуном да лече ране
И да ми душу узму долином сред врлети.

МАЛИ ЧОВЕК

Упиташ се често ко си себи, другом
Треба ли ма коме реч коју изустиш
Радосница, савет, или реч са тугом –
Смеш ли иком рећи оно што наслутиш

Или си фигура у партији шаха
Ни ловац, ни кула – већ шта коме треба
А у себе склоњен без узетог даха
Жељан да си неком бар залобај хлеба

Често се упиташ постојиш ли стварно
Да ли образ твој је то што такну прсти
Или све пред тобом мутно је и кварно
Чак и оно што се пред олтаром крсти

Тако избезумљен страху се предајеш
Да вечно си ништа чак кад силно волиш
И тад ћутиш гласно невешт да се кајеш
Јер кајањем никад никог не заболиш

НОЋ ПРЕД ОДЛАЗАК

Мом оцу

Клатно тупо удара у страха звоно
Нико му тон не чује до ропац смрти
И нико не зна кад зајецаће болно
Треном што већ мртве наде ће сатрти

А све је тако у неизвесном јасно
Чак што и у страху ничег се не бојиш
И свестан си да за све је сасвим касно
Мада у звоњави клатна још не стојиш

И знаш да ће доћи – чекаш – а не желиш
Клатно бије јаче – тишина све већа
Све се више кидаш док се не поделиш
На оног што јеца или смеха сећа

19. новембар 2011.

НАД ЖИВОТОМ

Све у мени плаче заблуделим смехом
Свако зрно среће увек с болом клија
Чедности сам дао сан досневан грехом
У простору само бескрај недођија

Вриску сам дамаре будио тишином
Оглувеле наде у сањива јутра
Све мисли у магли орао ведрином
И у сваком јуче изгубио сутра

Бежао од себе испред огледала
Стазом што вијуга баш у моје зене
Да никад не сазнам шта је судба крала
Ни колико таме има у дну мене

БЕЗ РАЗЛОГА

Умочих прсте
У хладовину даљине
И на храпавом зиду сам
Насликао разлоге тамних тонова
У ћутању модрих свитања –
Пред полазак
На станицама пролазности јесени
Док седим на крвавом трагу
Откинуте шапе твог осмеха
Заденутог у путање сутона

СРЦЕ

Што дрхтиш срце моје у ведрој зимској ноћи
Кад снег већ копни и студен с месечином трне
Да ли то слутиш тренутке сопствене немоћи
Уплашено пред ловцем без сузе око срне

Што дрхтиш срце моје кад зоре негде свићу
А године све су прошле удављене чежњом
Зар ми не даш ни траг један где са надом бићу
Већ и кад ми лета стигну да их грлим зебњом

Што дрхтиш срце моје уморно од живота
Кад глас неки од некуд те жудњом може звати
Зар се плашиш да те дирну брзаци лепота
Или страх те од издаје кад се силно пати

КРУГ

Тражећи истину – изгубих тебе
тражећи тебе изгубих истину
трежећи истину у теби
изгубих љубав
тражећи љубав изгубих себе
тражећи себе ништа не нађох
дубоко у мени зјапи празнина
празнина
душе или човека

ХОЋУ РЕЧ

Треба ми реч увек искрена
Што у очи ме смело гледа
Мисао ћутањем речена
Истином пелина и меда

Треба ми реч душом творена
Реч што ни пред чим не побегне
У безумљу изговорена
Сва од наде и жеље чедне

Треба ми реч лугању страна
Истином што једино плива
Од свих поплава да је брана
А увек ведро, увек жива

ХОЋУ ОСМЕХ

Треба ми осмех увек искрен
Што у очи ми јутро шаље
Сан што је у ћутању речен
Истином од пелина даље

Треба ми осмех душа што твори
Осмех што ни пред чим не бежи
Пред којим разум зори
Сав од наде док жељи тежи

Треба ми осмех лутању стран
Истином што у њему плива
Из мноштва звезда одабран
Да сјајем ми све тмине скрива

УПЛАШЕН

Бојим се живота – бојим се и смрти
Љубав стално иштем пун страха од људи
Оних што сем злобе у свему су шкрти
Док лаж им истини пред ђаволом суди.

Страх ме да запевам, па у срећи плачем
Јер све туге своје сретох пре нег себе
У немоћи свакој ругао се јачем
Све док срце страхом сасвим не озебе,

Плашио се мрака усред бела дана
Све пожудне ноћи крио од сванућа
Тражећи за наде пут с дна бездана
У трагу месеца врх врбовог прућа.

Ледила ме свака мисао о сутра
Док ме прошлост клела за све туђе стазе
Што својим погледом показах им јутра
А себи оставих најдубље богазе.

УЈЕД БОЛА

Без циља све су мисли моје
Све жудње и наде јед само
У трептају ми мртве боје
Душа ни овде а ни тамо

Људска празнина дуго звони
Тупи јецаји понос сломе
Како и где сан ми се склони
Ех главо врела – луди доме

Није могло друкчије бити
Јер мач држе нечисте силе
У мене ушли вуци сити
И кидају ми крвне жиле

Уједи болни али ћутим
Нећу да болом храним псета
Тек такав удем смех да слутим
На лицу давно прошлих лета

ОСАКАЋЕНЕ НАДЕ

Суза је горко пала на умрле нам речи
И сва питања бола одговор нису срела
Зар увек само варка светлост је што трн лечи
И увек живот даје мање но што смо хтели

Ћутање разум кида а душу прича глува
Мисао у погледу је тек кад склопимо очи
Жилама усред лета зимски северац дува
У празној соби снова самоћа тмине точи

Како да пружимо корак сакате нам наде
Кад сва тражења су мимо нас прошла само
Сваку бору смега неко невешт нам украде
Да туђини смо оном коме се сасвим дамо

АПРИЛСКА ЕЛЕГИЈА

И лије киша, хладна лије
Нејаком зрачку нигде трага
Пред сивилом се сивило крије
Душом се дан вуче кô рага

Недогледом зловоља расте
И цваст би с воћки да побегне
Због повратка кају се ласте
Од умора бор би да легне

Сутон стиже већ пун горчине
Ноћ се с месецом срести неће
О јадно је све без ведрине
Јер ведрином се радост креће

СВЕ МИНЕ

Плавет неба у корак је пала
Да пролећу уморног га врати
Мртвој ласти залуд крила ждрала
Трошна кућа не сличи палати

У сутоне сунце не изгрева
Као кљусе уморно посрне
Иза жетве остане тек плева
Све утихне кад мисли поцрне

Неосетно све се кругом врти
Пролазност је неминовна свему
Све рођено путује ка смрти
Док живота нада је у њему

ИСТИНА

У очи јој погледати може
Само онај ко очију нема
А сме само
Ко храбрости има
И ниједну мрљу на образу
Онај чија душа
Мирне снове снује
Чија савест весело корача
Сме и онај
Кога лажју ране
Да од бола као вук урликне
А од вука у себе се склони
Као јагње од свих одбачено
Док се звери лажју не насите

НОВОГОДИШЊА ПЕСМА

Ноћ обична, небо звездано чисто
Сат на зиду уморно негде жури
Наизглед све је друкчије - а исто
Неком је топло - неко на бури

У трептај ока сваки тренут стане
А тај трен бедни свака поноћ има
Кад точи вино - суза кад јој кане
Кад љуби је лето - стегне зима

Ноћ обична као све сестре њене
Има вече, поноћ и глуво доба
И по њој лутају силе васељене
Али човек узео је за свог роба

Баш она да му све ново донесе
Најлуђе жеље у њој да га снађу
А њу ни бука из сна не потресе
Све док јој звезде за јутро не зађу

Човек сав збуњен не зна где је био
Кад поноћ му ништа донела није
Сем што сад је пијан, а лане је пио
Док боли ће опет тек надом да мије

КЛЕЧАЊЕ

Дотакнем ли тек онако
сећањем
струне у празној глави
жица сна зајецаће
сопственом еху
под гудалом живота

Развучем ли у немару
мех хармонике
без дирки
у изгубљеном даху
заборав ће да заплаче
у мојим грудима

Затрубим ли у самоћи
писком тишине
просуте по папиру –
све нестаће
кад пред безумношћу
понос клечи

ПОРАЗ

Предајеш се тами месечеве сенке
Без жеље да памтиш завет мртве мајке
Кô ловина да си гладне лавље женке
Сустао већ сасвим испред вечне хајке

Кô песак пустињски расипаш кроз прсте
Сву славу ратника што си крвљу стеко
Звери и анђела што за њих се крсте
И већ не постојиш – а био си неко

Занемео сасвим бојиш се и себе
Ничице си пао пред олошем сваким
Собом да нахраниш љигаве амебе
Слабићи пред тобом да се чине јаким

А зашто све чиниш питаш ли се икад
Зашто све што имаш аждајама дајеш
Кад од њине ватре не побеже никад
Јер и у победама поразом се кајеш

1. април 2013.

ПЕСМИЦА

Ни ноћ која прође, ни дан што долази
Ни тама ни светлост не дотичу чула
Ни ветар што дахом у кости силази
Ћутњу не разбише покрети расула

Из које суштине у свет брига слећеш
Недостојну масу трпиш на свом врату
Због подсмеха снове у џепове мећеш
И стаклене перле надређујеш злату

Куда све то води – докле ћемо стићи
Све стидљиво слутиш – себе кривиш јавно
А знаш да свет воде кукавичји тићи
Узевши од орла име дично, славно

ЖИВОТНА ПРИЧА

Суштина на измаку воље у нади тражи спас
Док незнађе недогледом се шири тупошћу чула
Сањару несни искидали душу као бесан пас
А све минуло у титрај би стало поднева јула

Двоје спознаше да љубав постоји – истина чиста
Сваким дамаром чули су њен пев у тишини дана
И како с ћутањем осећање најлепше олиста
Да свака реч је мисао безумљу лако продана

У загрљају среће видеше блистави тмине сјај
На знојавим длановима трагове минуле росе
И не слутише да сваки бескрај у себи носи крај
Да сви осмеси у крајичку усана туге носе

А живот, крвник или шерет, све је унапред знао
И кад су очи жене у страсти невино гореле
И кад је мушкарац додиром од свиле нежност брао
Да студ његова украшће лако жеље им незреле

Суштина на измаку воље у нади тражи спас
Док незнађе недогледом се шири тупошћу чула
Сањару несни искидали душу као бесан пас
А све минуло у титрај би стало поднева јула

СВЕТ

Куда ноћас луташ човекова сенко јадна
Ливадом смеха или пустаром наде голе
Чему јадиковке на поимања скарадна
Кад у свету већ давно су подељене роле

Краљ и луда из исте чаше вино пију
Док богаљи душе на престолу стоје дрско
А звериње крваво засело за синију
Да човеку омиле све што је Богу мрско

Пре неголи сване јутру се сунце угасило
Јер тек с тминама лаж уме сасвим да сија
Да човек заборави све што му се збило
Чије су туге, чије среће – истина чија

ОТУЂЕЊЕ

Бежиш из мојих мисли опет у мисли моје
Сва од душе тело ми сећањем узмеш лако
Мир и немири с нашом даљином тихо се споје
То зов тетреба у нама губи се полако

Губе се ноћи уз жижак наде проћердане
И стисак руке недодиру веома сличан
Свако од нас тек слути оног другог бездане
То бол постаде себично исувише личан

Постају сувишни дани испред нас и у нама
Било твоје и моје не дирне иста прича
Исто се сунце рађа – не на истим странама
То усред лета стеже нас сибирска зима цича

Стежу нас ланци слободе – тихо умирање
Несанице и снови већ су безгрешно исти
Тело души ни душа телу већ нису сазнање
То се мисли само боре у својој зависти

ЧЕКАЊЕ

Чекање је само непролазна нада
Вера да јуче је још непрошло сутра
Чекање је само дизање пре пада
И тражење дана у изгревку јутра

Чекање је пораз јаве или снова
Победа изгнанства из сећања врлог
Тиховање душе пред циком ветрова
Бежање од свега у сопствени брлог

Чекање је стрепња с ликом ил' безлична
Поглед који лута разним световима
Чекање је стид поноса ил' сујета дична
Чекање је смртник међу боговима

КО

Ко се нама игра на рубу свих тмина
Слаповима жудње док суше се врела
А ноћ без пољуба проста је празнина
Кô кад зора јутро никад не би срела

Ко нам ћутњом краде сакривене наде
На темељу вере куле сумње зида
А ноћ без пољуба свадба је без младе
Кô кад јутро дану склони се из вида

Ко у нама тражи отуђено биће
Оно што никада, можда, нисмо били
А ноћ без пољуба огавно је пиће
Кô кад дан сутоне облаком закрили

НЕМИР БЛАГ

1.

У соби мирис ноћи - сећања немир благ
На длановима урезани обриси њене пути
У погледу блистави, њене ауре, траг
А над свиме кô мач живота закони крути

Расута угловима празнине дрхте чула
На груди моје и њене струк пелина пао
И месец јецао дуго с порушених кула
Док пред вратима ми је клечао сами ђаво

2.

Кад сан те умори и посумњаш лако
У све од страсти распукле тобом жуди
И сасвим заборавиш пред њима како
Дивотно влажан беше поглед што блуди

Тад несхватљив себи потпуно си јасан
Годинама што ти на реверу стоје
И крикнућеш болно једнако безгласан
Зар све већ су прошле ноћи вреле твоје

3.

Дај ми ту страст што у оку ти дрема
Смрви ме уснама врелим ко сунце јула
Да дланом ти дирнем груди мирисног бадема
И пробудим дрхтаје твога женског чула

Дај ми да се купам у поплави жуди
Што те обузима кô река корито
Расцвала већ сасвим ко красуљак луди
Пусти да утонем у то ждрело скрито

НЕДОУМИЦА

Сву ноћ не знам с ким под чергом спавам
Занесен сам тобом или женом другом
Чији бол страстима снова искушавам
И с ким жудим зоре насмејане тугом

Сасвим већ изгубљен питам ноћну таму
Целат ли сам себи ил' ме живот коље
А ноћ ми се смеје – вуче ме у јаму
Да страстима дам се попут какве дроље

Хоћу, све пристајем само не знам где је
Љубав у страстима ил' страст у љубави
Ни у чему вера – у чему безверје
Живот у поразу ил' у лажној слави

А сву ноћ под чергом са две жене спавам
Занесен и једном – занесен и другом
Али чији бол ме ноћас искушава
И с ким жудим зоре насмејане тугом

ОДАВДЕ ДО КРАЈА

(газел)

Поноћ је пала на голе гране
У мени гракћу смрзнуте вране

Немири ми кљују живе ране
У мени зора никад да сване

Поглед ми тражи минуле дане
У мени чађаве све механе

Душу уморан осмех не гане
У мени мртво све још од лане

Чекам већ дуго бол да престане
У мени дрхте ноћи бесане

ОКТОБАР ЖИВОТА

Октобар плодовљем храни моје уморне очи
Ноћ ми се душом шуња – равницом просуте тмине
У пехар место вина живот моју крв точи
И сваки грех младости баш сад ми грубо дирне
Набрекле жиле самоће и врат одан омчи

Октобар јутром што чим сване на сутоне личи
Загрили ми наде од несна већ посивеле сасвим
Док равницом падају магле сакривши давне приче
Кад врховима јабланова знадох да се дивим
А сад ми у глави само прошлост болом урличе

ПОГОВОР

НАБУЈАЛЕ ЕМОЦИЈЕ

Књига поезије за одрасле, *Пијано праскозорје*, онима који прате поезију на интернету, већ од раније добро познатог српског пјесника Анђелка Заблаћанског, подијељена је у три циклуса: **Човек жени**, **Иронија поезије** и **Над животом**. Они који знају пјесника из његовог периода, пред коју годину, биће угодно изненађени заокретом у његовом стваралаштву. Док су његове љубавне пјесме из ранијег периода личиле, скоро као јаје јајету, некој класичној преслици, аутор је смогао снаге да учини корак у другом смјеру, модернизовао је свој израз, отресао се застарјелости, старих узора, постао је много више свој. Такав преображај наговјештава већ прва пјесма у првом циклусу, **Тражење**.

Заблаћански је овдје, у овом поетском остварењу, покидао окове који су га раније спутавали. Он је заплвио према модерној метафорици. Почео је дисати пуним плућима, постаје откаченији, уноси у своје стихове више неспутаности. Стваралчки је јачи, од заната је закорачио према умјетности, подигао је своје пјевање на виши ниво. Надрастао је занат којег је изврсно савладао већ у ранијем периоду. Оставио је иза себе вријеме аутоматизма, којег се многи никада не могу ријешити, почео је да мисли, да се стваралачки односи према стваралаштву. Направио је онај фамозни мали судбоносни корачић, који у умјетности живот значи, крочио је од заната у умјетност!

Треба погледати те сада смионе метафоре, богате мисаоношћу, зачињене љепотом: *у мислима векова прошлих, ...у тајним осмесима дворских дама... болу робинџа... у дну ми осама... у ћутању чистих осећања... у игри страсти заблуделог плама... чекала иза кајања...* Колико лијепих синтагми и, помало жестоке, суптилности у само дванаест стихова. Каква шокантна откаченост! За недаровите пјеснике – на граници лудила! Извлачење мисли и љепоте из дна заумља! И као круна свему понављање дијела стиха у сваком од њих на крају строфе *у дну ми осама*, чиме пјесник појачава казивање.

Можда је друга пјесма у првом циклусу, *Двоје*, још богатија с украсима, метафориком, коју ће аналитичан дух читаоца лако открити у највећем броју ових пјесама. Без такве метафорике у данашње вријеме можда не би ни требало писати поезију. Међутим, људски гениј је наклоњен иновацијама и увијек нас понеки пјесник изненађује јаком ријечи, мисли и емоцијом исказаном на посебан начин, својственом само онима који успију изградити своју оригиналност. Врлине везане само за изузетне!

Да се Анђелко успио ослободити стваралачких стега и дати маха свом изузетном таленту показју и сјајне синтагме у другим његовим пјесмама, метафорика која не долази из здравог разума већ из неког непознатог заумља, тајног и за самог аутора: *пијаци снова; траље живота; росама јутро умивено (Без освртања)*. И многе друге пјесме су му богате метафориком, али у свакој од њих је присутан суптилан осјећај за мјеру, избјегнуто је било какво претјеривање и застрањивање, све се

држи под контролом. Непотребно је спомињати, уз насловну пјесму **Пијано пракозорје**, велики број пјесама у којима је смионост и откаченост метафоре основ љепоте Анђелкове поезије у овој књизи. Читалац, сладокусац, ће бити опчињен многим од њих, оне ће га натјерати да застане над сваким од тих поетских украса, да при читању направи мали предах и ода се уживању које му оне причињавају.

Када се погледа грађа пјесама и стиха, Заблаћански је у многим пјесмама неконвенционалан, што је похвално. Неке су му пјесме од само једне, неке од двије, друге од три или више строфа, али никада оне нису предугачке. Он нема потребу да му пјесма буде роман, да у њој исприча читаву причу. Анђелко се окреће детаљу, уочава њега и уграђује га на концизан начин у своје поетско остварење. Инсистира на детаљу, као есенцијалности. Детаљ пјесму од заната подиже на онај ниво којег пјесници који су остали само занатлије никада не успијевају досегнути. Строфе су понегдје уједначеног ритма и музикалности, стихови у појединим пјесмама су каткада и врло дугачки, од много слогова, али у некима и сасвим кратки, сведени на само ријеч-двије, па и само једну једину ријеч, но увијек сасвим функционални. То је један од елемената који аутора уздиже изнад нивоа добрих пјесника, потврђује и учвршћује његову оригиналност.

Иако се дугачким стихом може много више и снажније пјесник исказати, када је он прави умјетник, као што то Анђелко јесте, онда дужина стиха не утиче на квалитет пјесме. Запажа се да је и у обликовању стихова и строфа Заблаћански окренут стваралчком приступу. Тако у пјесми

Чекана у свим строфама измјењују се стихови од осам и дванаест слогова, док се у пјесми **Враћање** налазе стихови од осам, четири, али и од три па и два слога. При свему томе, у неправилној грађи не осјећа се нигдје било каква дисонатност, сваки стих уз сву своју неправилност функционише сасвим складно и природно. Бројне су и друге пјесме на чијем се примјеру може уочити велико оригинално умијеће Анђелково у њиховом обликовању. Те пјесме могу послужити другим млађим и неискуснијим пјесницима за учење како врстан пјесник треба пажљиво структурисати своју пјесму.

Неуобичајеност и оригиналност структуре пјесме, новитети које Анђелко Заблаћански уноси у српску поезију, огледају се у више пјесама. Истакнуто мјесто заузима пјесма **Пар**. Након два стиха слиједи трећи који функционише као засебна строфа од само једног стиха. Необичност тог стиха је у томе што он служи као некакав предак након изреченог афоризма у прва два стиха. Више пјесама дјелује иновативно са својом структуром, примјер је **Украден трен ноћи с њом**.

Треба се осврнути и на римовање. Највећи број пјесама Заблаћанског су римоване и та рима је беспријекорна. Избјегава се глаголска, она инфинитивна. Та, најслабија рима, врло је ријетка, углавном се ради о именичкој и придјевској рими или је глагол у неком времену који избјегава инфинитив. Ријетко када се трчи за римом. Но, присутне су и неримоване пјесме. Оне показују да је пјесник досегао максимум умјетничке зрелости и висок степен изражајности. Занимљиво је да код Заблаћанског налазимо и звучну риму, која је више својствена музички обдареним пјесницима, прису-

тним на естради. У пјесми **Пролог**, у првој врло занимљивој китици од шест стихова, у другом и трећем стиху изведено је глаголско и именичко римовање, *цвѐта – лета*, да би се потом други стих римовао још једном звучном римом са шестим, *цвѐта – цѐрека*. Римовање је у овој строфи изведено и у четвртом с петим стихом, *блѐди – сѐди*. Ту треба споменути и откаченост смионом употребом ријечи цѐрека, као и успјело дочаравање интимности пјесника и мјесеца у задња три стиха ове прве строфе: / *И онда месец блѐди / ко да самном сѐди / шѐретски се у брк ми цѐрека /*.

Добар дио пјесама је прије свега наглашено емотивно обојен, посебно у првом циклусу, у којем је љубавна поезија, данас ријетко присутна у српској штампаној књижевности. На интернету је сасвим друга музика. Ту је, у мноштву пјесника и поетеса, Заблаћански једна од првих виолина, један од најприсутнијих и најистакнутијих.

Други, најмање обиман циклус, **Иронија поезије**, је тематски везан за протестну и ангажовану поезију, данас ријетку у српском пјесничком стваралаштву. Ту се истиче пјесма **Ново(о)тарци**, саркастична већ у наслову, досљедна мисао о пјесницима оптерећеним претјераном жељом за новитетима, иза чијих стихова најчешће стоји само једна велика, велика празнина. С правом се Заблаћански окомио на надрипјеснике у пјесми **Иронија поезије**. Ипак, најсимпатичнија је и најбоља пјесма **Децју песник** у којој је извргао руглу пјеснике који покушавају дјѐци подвалити своје безвриједне пјесме, што је данас врло чест случај. Чак и талентовани пјесници за одрасле, осјећајући да их нико не чита, или врло

ријетко ко, покушавају се доказати у поезији за дјецу, при чему је промашај неминован. Онај ко не може у датом тренутку бити дијете, узалуд мучи пјесму за дјецу, ко при писању пјесме не проговара из дјечије душе - показује само незрелу дјечју памет.

Друштвене аномалије су присутне на сваком кораку. Анђелко запажа и оне који се никада нису понашали као Срби, али сада, када им то одговара, одједном покушавају да покажу и докажу своје велико српство, **Одоцнели Срби**. И прославу Дана жена, пјесник је ставио под лупу, жигоше понашање мушкараца, при чему жена и на тај дан, иако јој је посвећен, практично остаје прикраћена и запостављена.

Трећи циклус, **Над животом**, обрађује, као што то његов наслов сугерише, животне теме. Медитације над животом. Поред тога што веома успјешно кроз пјесме тог циклуса Анђелко наставља провлачити сјајну метафорику, он у тим пјесмама износи и своја размишљања, индигнацију над моралом околине, своју битку са животом. Животну филозофију. Већ у првој пјесми, **Бекство**, он је без колебања и недвосмислено наговијестио своје ломове око односа са својом средином, свијетом, људима, односом самог према себи, према празнини коју осјећа у себи. Сувише оптерећен са свиме с чим га живот притишће, он размишља шта да се ради, како побјећи од свега, од свих проблема, мисли да треба *побећи животу*. У једном моменту резигнације као да не схвата да је једини прави спас у стварању, а не у бјекству. Ипак, чини се да је подсвјесно, рефлексно, нашао рјешење, прибјегава писању. Спас је у поезији!

Та тема обрачуна самог са собом присутна је на одређен начин и у пјесми *Ломови* и не само у њој. Она га напросто прогони, он се осјећа као прогоњена звијер, не од неког другог, него од себе самог, *Сломљене мисли. Спас* је у љубави, *Дах живота*, то је оно за чим он вапи, чему се окреће у многим пјесмама. И не само у овој, и када пјева о смрти, Анђелко пјева о љубави и животу. Ни у овом циклусу он не може избјећи да не додирне својом пјесмом љубав. Она њему није само ужитак, она је њему живот! Зато, и када пјева о јесени, јесењим маглама, он пјева о љубави. Понекада је пун очаја и таме, а опет кроз ту мрклину пробије се макар и најтања зрака свјетла и оптимизма. Најчешће је то помисао на љубљену жену, њено дозивање, жељени поглед, додир, пружену руку, сјећање, које, и када га нема, оно је ту као жеља, као могућност и нада.

Пјесма *Над животом* је изузетно добра, антологијски вриједна, с њом би се могао поносити сваки од најбољих српских пјесника. У њој је пјесник дубоко загледан у властити живот, у само дванаест стихова рекао заиста много, много више него што многи кажу у веома дугачким пјесмама. Чак и у књигама! Дакако има још таквих пјесама у овој књизи. Паметан антологичар треба преорати ову књигу и сасвим сигурно наћи ће довољно бисерја у њој, много више него код многих пјесника у свим њиховим пјесмотворима.

У појединим Анђелковим пјесмама снажно је изражена драматика пјесника који жуди за срећом а стално је на рубу несреће. Та драматичност је посебно дошла до изражаја у пјесми *Одавде до краја*. Читалац ће његову тлапњу и немир запа-

зити у више пјесама. У неким од њих је много више таме него свјетла.

Да закључимо! Гдје треба тражити пјесника, умјетника, Анђелка Заблаћанског, као оног који даје нешто ново, нешто његово, оригинално, као допринос савременој српској поезији за одрасле? Наћи ћемо га прије свега у смионости заумне метафоре, која извире из неког тајног извора који је недокучив и необјашњив. У том божанственом украсу поезије пред којим дах застаје као пред очаравајућом љепотом младе жене коју видимо први пута. Изненади нас сусрет с њом, та љепота метафоре даје укус и свјежину његовој поезији. Уз суптилну осјећајност и одличне риме у пјесмама гдје су оне присутне и поред додира с класичним формирањем строфа ту је њихова неконвенционалност, није му уопште важно колико ће која строфа садржавати стихова. Неважно је и колико који стих има слогова, важна је једино снага дочаравања оног што се жели рећи. На том плану пјесник је избјегао шаблоне које су користиле раније генерације српских поетских стваралаца. Изградио је властиту оригиналну препознатљиву особеност.

Ђуро Маричић

О ПЕСНИКУ

Анђелко Заблаћански, рођен је 4. децембра 1959. године у Глушцима код Богатића. Основну школу завршио је у родном месту, средњу техничку у Сремској Митровици, а студирао у Новом Саду, али због тешке саобраћајне несреће (1982) све прекинуо и посветио се писању. Поезију, афоризме и кратке приче пише од ране младост.

Објавио је самосталне збирке песама: *Рам за слике из снова* (1992), *Игра сенки* (2004), *Птица на прозору* (2007), *Сан напукле јаве* (2009), *Раскрића несанице* (2011) и збирку афоризама *Палацање* (2006).

На *21. Шумадијским метафорама* у Младеновцу (2008), у категорији кратке приче, добио је прву награду за приповетку *Везирове сузе*.

На санктпетербуршком поетском фестивалу *Поезија улице* (2014) освојио је равнопрано прво место са још четири песника песмом *Добročинство* (Барону Штиглицу).

Неколико песама преведено му је на руски језик и објављено у руским часописима, а такође и он је преводио неке од руских песама. Приређивач је добро прихваћених и посећених интернет сајтова светске и наше поезије. Главни је уредник електронског часописа *Суштина поетике*.

Живи у Глушцима.

САДРЖАЈ

ЧОВЕК ЖЕНИ.....	4
ТРАЖЕЊЕ	5
ДВОЈЕ.....	6
БЕЗ ОСВРТАЊА	7
ПОБЕЋИ С ТОБОМ.....	8
ЧЕДНА СТРАСТ	9
НОВИ ДАНИ	10
ПОВЕРЕЊЕ	11
СВЕ У ТЕБИ	12
ЧЕКАНА.....	13
ЛИЦЕ ЖЕНЕ.....	14
ПРСТИ СУДБИНЕ	15
КОРАК.....	16
ДАМАРИ.....	17
ЛИК ЖЕНЕ	18
ВРАЋАЊЕ	19
РЕЧ ЖЕНИ.....	20
ТВОЈ ДОЛАЗАК.....	21
СМИРАЈ НЕМИРА	22
ТЕК УСНЕ ЗНАЈУ	23
ПИЈАНО ПРАСКОЗОРЈЕ.....	24
ИСТИНЕ.....	25
СВЕТЛОСТ	26
УКРАДЕНИ ТРЕН НОЋИ С ЊОМ.....	27
ЧУДЕСНА НОЋ	28
ЖУДНА НОЋ	29
НА ИВИЦИ.....	30
САН У НЕСАНИЦИ	31
НЕВИНОСТ ГРЕХА	32

ЧОВЕК ЖЕНИ.....	33
НЕПРОЛАЗУ СЛИЧНА	34
СКИТНИЦА	35
ПРОЛОГ	36
ТРЕНУЦИ БЕЗ ЊЕ	37
ТИШИНА НОЋИ.....	38
ИЗА СНА	39
И ТАД.....	40
ПОГЛЕД У	41
ДОК СПАВАШ	42
ПАР.....	43
УЗ ТЕБЕ	44
У ДНУ МЕНЕ.....	45
ТИШИНА ВРЕМЕНА	46
СМЕРНА.....	47
ИРОНИЈА ПОЕЗИЈЕ.....	48
ТУГА МЕТАФОРЕ	50
ПОЕТИКА.....	51
ПЕСМИ БЕЗ ПЕСМЕ	52
НОВО(О)ТАРЦИ	53
ИРОНИЈА ПОЕЗИЈЕ	54
ДЕЧИЈИ ПЕСНИК.....	57
ОДОЦНЕЛИ СРБИ	59
ДАН ЖЕНА	61
НАД ЖИВОТОМ	62
БЕКСТВО.....	63
ЛОМОВИ	64
СМРВЉЕНЕ МИСЛИ.....	65
ДАХ ЖИВОТА.....	66
РЕЧИ	67
ЈЕСЕЊЕ СТРОФЕ.....	68
ОЧАЈНА ПЕСМА	69
БАЧЕНЕ МИСЛИ	70

ДИРЉИВА ПЕСМА.....	72
ПАД	73
САМ ПРЕД СОБОМ	74
МАЛИ ЧОВЕК.....	75
НОЋ ПРЕД ОДЛАЗАК.....	76
НАД ЖИВОТОМ	77
БЕЗ РАЗЛОГА	78
СРЦЕ.....	79
КРУГ	80
ХОЋУ РЕЧ	81
ХОЋУ ОСМЕХ.....	82
УПЛАШЕН	83
УЈЕД БОЛА.....	84
ОСАКАЋЕНЕ НАДЕ	85
АПРИЛСКА ЕЛЕГИЈА.....	86
СВЕ МИНЕ	87
ИСТИНА	88
НОВОГОДИШЊА ПЕСМА.....	89
КЛЕЧАЊЕ.....	90
ПОРАЗ	91
ПЕСМИЦА.....	92
ЖИВОТНА ПРИЧА	93
СВЕТ.....	94
ОТУЂЕЊЕ	95
ЧЕКАЊЕ	96
КО	97
НЕМИР БЛАГ.....	98
НЕДОУМИЦА.....	100
ОДАВДЕ ДО КРАЈА.....	101
ОКТОБАР ЖИВОТА	102
ПОГОВОР.....	103
НАБУЈАЛЕ ЕМОЦИЈЕ.....	105
О ПЕСНИКУ	113

